

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2015-4-58 (Muafiyet)
Karar Sayısı : **16-14/218-95**
Karar Tarihi : 20.04.2016

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN,
Doç. Dr. Tahir SARAÇ, Kenan TÜRK, Adem BİRCAN

B. RAPORTÖRLER: Hale GÜNDÜZ, Abdurrahman TEPELİ

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : Atiker Metal İthalat İhracat ve İmalat San. Tic. A.Ş.
Temsilcisi: Av. Cengiz YÖNET
Feritpaşa Mah. Gökçebayır Sok. Kardelen Apt. No:3/A Selçuklu/Konya

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Atiker Metal İthalat İhracat ve İmalat San. Tic. A.Ş. ile Aldesa Yakıt Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. arasında imzalanan Fason İmalat Sözleşmesi'ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 12.11.2015 tarihinde giren başvuru üzerine düzenlenen 13.04.2016 tarih ve 2015-4-58/MM sayılı Muafiyet/Menfi Tespit Ön İnceleme raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; bildirim konusu sözleşmeye 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilebileceği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Taraplara İlişkin Bilgiler

G.1.1. Atiker Metal İthalat İhracat ve İmalat San. Ticaret A.Ş. (ATİKER)

- (4) 1970 yılında çelik sacdan sondaj teçhiz boruları üretmek üzere kurulan ATİKER, önce oto LPG tankları daha sonra ise LPG ve CNG yakıt sistemleri üretimine yönelmiştir. ATİKER'in ürettiği ürünler LPG tank ve montaj parçaları (silindir tanklar, simit tanklar, tank bağlantı ekipmanları) ile LPG-CNG sıralı ve karbüratörlü sistem ve parçalarından (regülatör, gaz valfi, benzin valfi, dolum noktası, havalandırma kapağı, şamandıra, enjektör, filtre, anahtar, seviye sensörü, ısı sensörü, emülatör, elektronik kumanda ünitesi ve elektronik kumanda bağlantı kablosu) oluşmaktadır.

G.1.2. Aldesa Yakıt Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. (ALDESA)

- (5) ALDESA, 18.09.2015 tarihinde LPG otopaz sektöründe faaliyette bulunmak amacıyla kurulmuş ve müteakiben Aldesa Otopaz Sistemleri ve Metal Dövme Parça. San. Tic. Ltd. Şti.'nin (ALDESA OTOGAZ) markası olan Aldesa'yı devralmıştır. ALDESA OTOGAZ, ALDESA'dan bağımsız bir şirket olup 1995 yılında yenilenmiş otopaz dönüşüm sistemi ile otopaz piyasasına girmiş; 2001 yılından itibaren ise CNG dönüşüm sistemlerinin AR-GE faaliyetlerine başlayarak söz konusu ürünü 2007 senesinde piyasaya sürmüştür. ALDESA OTOGAZ, faaliyette olduğu dönemde LPG ve CNG otopaz dönüşüm kitlerinin karbüratörlü ve enjeksiyonlu tüm modellerini ve sıralı sistem çeşitlerini de üretmiştir. Söz konusu şirketin

16-14/218-95

sahipleri, işletmeyi devretmek ve LPG otopaz sektöründen çıkmak istekleri nedeniyle üretimlerini durdurmuşlar ve markayı ALDESA'ya devretmişlerdir. ALDESA ise söz konusu ürünleri kendisi üretmek yerine, fason imalat yaptırarak tedarik etmeyi tercih ettiğinden hâlihazırda ürettiği herhangi bir ürün bulunmamaktadır.

G.2. İlgili Pazar

G.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (6) Kısaca LPG olarak bilinen sıvılaştırılmış petrol gazı, ısınma, aydınlatma gibi amaçlarla ve motorlu araçlarda yakıt olarak kullanılabilen bir enerji kaynağıdır. Kendisini oluşturan elementlerin niteliği gereği yanıcı bir gaz olan LPG'nin kullanımında güvenlik şartları oldukça büyük bir önem arz etmektedir.
- (7) LPG pazarı segmentli ve katmanlı bir yapıya sahip olup, bu yapının bir sonucu olarak ilgili ürün pazarında da farklılaşma görülmektedir. Dolayısıyla LPG pazarında aşağıdaki şekilde bir ayırım yapılabilir:
  - LPG dönüşüm kitlerinin ve dönüşümde kullanılan çeşitli malzemelerin imalatı,
  - LPG yakıt tanklarının imalatı,
  - LPG dönüşüm malzeme ve parçalarının alım ve satımı,
  - LPG otopaz dönüşümü ile bakım ve hizmet sağlayan servisler.
- (8) Bildirim formunda yer aldığı üzere başvurunun konusunu, ATİKER tarafından ALDESA adına LPG dönüşüm kitlerinin bazı parçalarının imal edilmesi oluşturmaktadır. Dosya mevcudu bilgilerden, söz konusu parçaların bir aracın LPG dönüşümünün yapılabilmesi için zorunlu olduğu, ancak bunların diğer unsurlarla birlikte veya aynı entegre tesis içinde üretilmesinin zorunlu olmadığı anlaşılmaktadır.
- (9) Diğer taraftan Kurulumuzun 20.06.2013 tarih ve 13-39/500-221 sayılı kararında, markaların segmente göre çok farklı kriterler getirmediğinden, bayilerde aranan TSE kriterleri bakımından farklı segmentlerdeki LPG dönüşüm kitlerini birbirinden ayırtıran bir özellik bulunmadığından bahsedilmiştir. Dolayısıyla farklı markalar arasında fiyat ve kalite farklılığı olmakla birlikte, ürünler özelinde ayrı ürün pazarı tanımlama ihtiyacı bulunmamaktadır. Bu çerçevede, bildirim konu dosya ve tarafların alt pazardaki faaliyetleri dikkate alındığında ilgili ürün pazarı "*LPG dönüşüm kitlerinin ve LPG dönüşüm sistemlerinde kullanılan çeşitli malzemelerin imalatı pazarı*" ve "*LPG dönüşüm malzeme ve parçalarının alım ve satım pazarı*" olarak belirlenmiştir.

G.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (10) Dosya konusu bakımından ilgili coğrafi pazar, söz konusu ürünlerin Türkiye'nin tamamında sunuluyor olması ve ülke içinde rekabetin farklılaşmasına neden olacak bir unsurun bulunmaması nedeniyle "Türkiye" olarak tespit edilmiştir.

G.3. Bildirime Konu İşlem

- (11) Bildirime konu Fason İmalat Sözleşmesi (SÖZLEŞME) uyarınca, "iş yapan" firma olarak tanımlanan ATİKER sahip olduğu entegre üretim tesislerinde, "iş sahibi" olarak tanımlanan ve herhangi bir tesise sahip olmayan ALDESA adına, LPG otopaz dönüşüm sisteminin parçalarından olan regülatör, gaz valfi, benzin valfi, dolum noktası, havalandırma kapağı, şamandıra, enjektör, filtre, anahtar, ısı sensörü, seviye sensörü, emülatör, elektronik kumanda ünitesi ve elektronik kumanda ünite bağlantı kablosu üretecektir.

- (12) Taraflar, SÖZLEŞME'nin "Sözleşme Şartları" başlıklı bölümünde yer verilen hükümleri gereğince aşağıdaki konularda mutabık kalmışlardır:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (13) Ayrıca, SÖZLEŞME'de yer alan "Tarafların İlişkisi" başlıklı bölümü uyarınca "... (.....TİCARİ SIR.....)."

G.4. Değerlendirme

- (14) Yapılan bildirimde, ATİKER ve ALDESA'nın üzerinde mutabakata vardıkları SÖZLEŞME ile ATİKER'in ALDESA için ücreti mukabilinde talep edilen modelde LPG otopaz dönüşüm sistemlerinin parçalarını imal edeceği belirtilmekte ve söz konusu SÖZLEŞME'ye menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talep edilmektedir.
- (15) Değerlendirmede önem arz eden ilk konu SÖZLEŞME'nin tarafı olan teşebbüslerin faaliyet alanlarıdır. ATİKER üretime ilk olarak oto LPG tankları ile başlamış, daha sonra ülkemizde ve dünyada yaşanan teknolojik gelişmeler neticesinde LPG ve CNG yakıt sistemleri üretimine yönelmiştir. ATİKER, ilgili ürün pazarında sayılan tüm ürünleri, sahip olduğu entegre üretim tesisleri yoluyla daha uygun maliyetle üretebilmekte ve böylelikle AR-GE çalışmalarına pay ayırabilmektedir. ATİKER, LPG otopaz sistemleri sektöründe gerekli tüm parçaları kendi başına üreten tek firmadır.
- (16) Diğer taraftan ürünlerini fason olarak ATİKER'e ürettirmeyi planlayan ALDESA yeni kurulmuş bir firma olup, herhangi bir üretim tesisine veya üretim süreci için gerekli ekipmana sahip değildir. ALDESA ürünlerini kendi üretmek yerine bunları dış kaynak yoluyla temin yolunu seçerek, bir bakıma farklı firmaların ürünlerini kendi markası adı altında satmaya karar vermiştir¹. Dolayısıyla ALDESA'nın "LPG dönüşüm kitlerinin ve LPG dönüşüm sistemlerinde kullanılan çeşitli malzemelerin imalatı pazarı"nın alt pazarında faaliyet göstereceği anlaşılmaktadır.
- (17) Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz'da "... 'rakipler', hem mevcut rakipleri, hem de potansiyel rakipleri kapsamaktadır." ifadesi ile yatay işbirliklerinin taraflarının kim olabileceği ortaya konulmaktadır. Bununla birlikte, yine aynı Kılavuz'da potansiyel rakipler değerlendirilirken teorik bir olasılığın yeterli olmadığı ve potansiyel rekabetin varlığının ancak gerçekçi olması halinde kabul edilebileceği belirtilmektedir.
- (18) Yukarıda belirtildiği üzere, ALDESA, ürünlerini fason olarak ürettirmeyi planlamaktadır. ALDESA'nın teorik olarak ürettirmeyi planladığı ürünleri kendisinin de üretmesinin mümkün olduğu kabul edilmekteyse de hem pazara yeni giren bir firma olarak tecrübesinin ve üretim altyapısının yetersiz olması, hem de entegre bir üretim tesisi oluşturmanın maliyeti dikkate alındığında kısa vadede ATİKER'e etkin bir rakip olma potansiyeli düşüktür. Zira pazarda 40 yılı aşkın bir süredir var olan ve gerekli tecrübe ve maddi-beşeri olanaklara (üretim tesisi, ekipman, nitelikli işgücü vb.) sahip olan ve uzun yıllar yaptığı AR-GE çalışmaları neticesinde önemli maliyet avantajları elde etmiş olan ATİKER ile kısa vadede etkin bir şekilde rekabet etmek ALDESA için oldukça zor görünmektedir. Nitekim ALDESA kendisi üretmek yerine ATİKER'e ürettirmeyi daha rasyonel görmüş ve bildirme konu

¹ Yapılan bildirimde ALDESA'nın ATİKER ile mutabakata vardığı anlaşmanın Kurumumuz onayını müteakip yürürlüğe gireceği bildirilmektedir. Taraflarca gönderilen ilave bilgilerde ise ALDESA'nın Rekabet Kurulu onayında olabilecek gecikme ihtimaline karşılık ATİKER dışındaki firmalardan ürün almaya başladığı bildirilmektedir.

16-14/218-95

SÖZLEŞME'yi imzalamıştır.

- (19) Bu bilgiler ışığında ATİKER ve ALDESA'nın mutabakata vardıkları anlaşma ile LPG dönüşüm kitlerinin ve LPG dönüşüm sistemlerinde kullanılan çeşitli malzemelerin imalatı pazarı bakımından mevcut durumda yatay bir ilişki içerisinde olmadığı ve tarafların ilişkisinin dikey anlaşmalar çerçevesinde ele alınması gerektiği değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, tarafların her biri LPG dönüşüm malzeme ve parçalarının alım ve satım pazarında da faaliyette bulduklarından, söz konusu pazar açısından taraflar arasında yatay bir ilişki de söz konusudur.
- (20) 4054 sayılı Kanun'un 'Menfi Tespit' başlıklı 8. maddesinde "İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin başvurusu üzerine Kurul, elinde bulunan bilgiler çerçevesinde bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme ve devralmanın bu Kanunun 4, 6 ve 7 nci maddelerine aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verebilir." hükmüne yer verilmektedir.
- (21) Kanun'un 4. maddesi rekabeti sınırlayıcı anlaşmaları, uyumlu eylemleri ve kararları; 6. maddesi hâkim durumun kötüye kullanılmasını; 7. maddesi ise rekabetin önemli ölçüde azaltılmasına yol açacak birleşme ve devralma işlemlerini yasaklamaktadır.
- (22) ATİKER'in verdiği bilgilere göre, LPG otopaz sistemlerine ilişkin olarak ATİKER'in ve rakiplerinin tahmini pazar paylarına aşağıda yer verilmiştir:

Tablo: LPG Otopaz Sistemlerine İlişkin Pazar Payları² (%)

	Firma	Sıralı Sistem	Karbüratörlü Sistem
1	ATİKER	(.....)	(.....)
2	CANGAS	(.....)	(.....)
3	MİMGAS	(.....)	(.....)
4	VİKARS	(.....)	(.....)
5	FBR	(.....)	(.....)
6	ALDESA ³	(.....)	(.....)
7	Merdiven Altı	(.....)	(.....)
8	İthal Ürünler ⁴	(.....)	(.....)
Toplam		100	99

- (23) Tablodan görüleceği üzere, SÖZLEŞME'nin tarafı olan teşebbüslerden ATİKER'in, yeni nesil LPG sıralı sistem alanındaki pazar payı %(.....), karbüratörlü sistem alanındaki pazar payı ise %(.....)'dir. Ancak ALDESA'nın ilgili pazarda herhangi bir faaliyetinin olmaması nedeniyle, SÖZLEŞME sonrasında pazar yapısında kayda değer bir değişiklik olması beklenmemektedir. Bunun yanında, SÖZLEŞME'nin, ALDESA'nın ürettiği ürünleri istediği fiyata yer ve kişi kısıtı olmaksızın satabileceğine ve ATİKER dışında başka firmalara da ürün ürettirebileceğine ilişkin hükümleri de dikkate alındığında, Kanun'un 6. maddesine aykırı bir durumun ortaya çıkmasına neden olmayacağı anlaşılmıştır.

² Verilen bilgilerde LPG otopaz sistemlerine ilişkin pazar payları, sıralı sistem ve karbüratörlü sistem olmak üzere ikili bir ayrıma tabi tutulmuştur.

³ Dosyadaki bilgilere göre, Tablo'da yer verilen ve ALDESA'ya ait olan pazar payının, ALDESA OTOGAZ firmasının "Aldesa" markası ile faaliyette bulunduğu döneme ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.

⁴ Bildirimde ithal ürünlerin, Brc, Lovato, Landi, Landi Renzo, Prins, Omvl, Tomasetto ve diğerleri olduğu belirtilmektedir.

- (24) Bununla birlikte anlaşmanın 11. maddesinde "... işi yapana ait fikri mülkiyet hakları üzerinde iş sahibinin herhangi bir hakkı bulunmamaktadır..." denilerek ATİKER açısından koruyucu bir hüküm getirilmektedir. Ancak ATİKER'in sahip olduğu know-how ve bilgi birikiminin, uzun yıllar boyunca ve AR-GE faaliyetleri sonucu elde edilmiş olduğu düşünüldüğünde söz konusu hükmün makul olduğu değerlendirilmektedir.
- (25) Ayrıca SÖZLEŞME'nin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında bir birleşme ya da devralma işlemi niteliği de taşımaması nedeniyle söz konusu madde bağlamında da rekabete aykırı bir durum bulunmamaktadır. Dolayısıyla, teşebbüsler arası bir anlaşma niteliğinde olan SÖZLEŞME'ye ilişkin menfi tespit değerlendirmesi, anılan SÖZLEŞME ile Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğine odaklanılarak gerçekleştirilmiştir.
- (26) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi ile, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaların, uyumlu eylemlerin ve teşebbüs birliklerinin bu tür kararlarının ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu düzenlenmiştir.
- (27) ATİKER ile ALDESA'nın aralarında akdettikleri SÖZLEŞME hükümleri incelendiğinde, pazar paylaşımına, arz miktarını veya fiyatı belirlemeye ya da bağlamaya yönelik herhangi bir hüküm bulunmadığı, keza herhangi bir rekabet yasağının düzenlenmediği görülmektedir. Bu yönüyle SÖZLEŞME'nin ilgili pazarda rekabeti kısıtlama amacını taşımadığı ve bu yönde bir etki doğurmasının da muhtemel olmadığı, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık taşımadığı değerlendirilmektedir.
- (28) Yukarıda yer verilen değerlendirmeler çerçevesinde, bildirim konusu SÖZLEŞME'ye 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında menfi tespit belgesi verilebileceği kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (29) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Atiker Metal İthalat İhracat ve İmalat San. Tic. A.Ş. ile Aldesa Yakıt Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. arasında imzalanan Fason İmalat Sözleşmesi'ne 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.